

Viite: TEM/2490/00.06.02/2017**Lausunto kemikaalikohteiden suojaamista lainvastaiselta toiminnalta selvittäneen työryhmän raportista**

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti kesäkuussa 2017 työryhmän selvittämään rikolliseen toimintaan ja terrorismin uhkaan varautumiseksi tarpeellisia kehittämistarpeita turvallisuutta koskevassa sääntelyssä. Aiemmin valvonta on keskittynyt onnettomuuksien ehkäisyyn, mutta nykytilanteessa on varmasti tarpeen ottaa huomioon myös tahallisesti aiheutettavat onnettomuudet ja jopa terroristiset teot.

Ympäristöeollisuus ja -palvelut YTP ry edustaa vaarallisten jätteiden kuljetusta, varastointia ja käsittelyä tekeviä yrityksiä. YTP:n turvallisuusjaosto on käynyt työryhmän raportista keskustelua. Haluammekin nostaa esille joitakin näkökulmia työryhmälle asetettuun tehtävärajaukseen sekä esitettyihin lainsäädännön muutostarpeisiin.

Rajapinnat jätehuollon toimialaan

Raportissa on hyvin käsitelty rajapintoja muuhun sääntelyyn. Erityisesti vaarallisten aineiden kuljettamista (VAK) koskeva sääntely koskee myös jätesektoria. Myös raportin johdannossa esiin tuodut esimerkit kuorma-auton rikollisesta haltuunotosta ja siten toteutetuista terroriteoista ovat olleet esillä jätealan kuljetustoimijoiden huolena. Tästä näkökulmasta riskit eivät rajoitu vain vaarallisten aineiden kuljetuksiin, vaan myös normaaliin pakkaavilla jäteautoilla tapahtuvaan jätteenkeräykseen erityisesti kaupunkialueilla. Usein auto jää valvomatta jäteastian haun ajaksi, ja jäteastian vaatimien toimintojen vuoksi auto on käynnissä koko tapahtuman ajan. Sama tilanne on myös jakeluautoilla.

YTP tukee ajatusta, että lähtökohtaisesti turvallisuuden varmistamisessa kaikilla sen osa-alueilla on toiminnanharjoittajan oma vastuu. Turvallisuusympäristössä tulee ottaa huomioon myös kohteet, joissa toimijoiden pääasiallinen fokus on muualla kuin vaarallisissa kemikaaleissa, mutta joissa nämä silti voivat aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä. YTP näkee, että riskien tunnistaminen on olennaista. Tiedon lisääminen auttaa varautumisessa, ja myös pitkällä aikavälillä esimerkiksi teknologisten ratkaisujen käyttöönotossa.

Sääntelyn kehittämistarpeet

Raportissa todetaan, että lainvastaiselta toiminnalta varautumisen valossa kemikaaliturvallisuuslakia tulee tarkastella riskien kartoittamisen, varautumisen suunnittelun, teknisten ja rakenteellisten toimien,

tieto- ja ohjausjärjestelmien suojaamisen, kemikaalikohteiden oman henkilöstön luotettavuuden arvioinnin sekä johtamisjärjestelmän näkökulmista. Raportti toimii pohjana jatkovalmistelulle koskien lisäsääntelyä turvallisuusvaatimuksista. Lainsäädännön muutostarpeita arvioitaessa on tärkeää pitää yhteys muihin relevantteihin sektoreihin ja hallinnonaloihin, kuten VAK-sääntelyyn.

YTP edellyttää säädösmuutosten osalta kattavaa vaikutusarviointia. Sääntelyn yrityksiin kohdistuvat vaikutukset tulee olla kokonaisuutena positiivisia, erityisesti huomioiden, että merkittävimmät vaikutukset muutosehdotuksista tulevat todennäköisimmin kohdistumaan erityisesti pieniin ja keskisuuriin toimijoihin.

Lisäksi haluamme tuoda esille, että myös määrältään vähäiseen vaarallisten jätteiden käsittelyyn ja varastointiin kohdistuu jäteluokituksen vuoksi merkittävää sääntelyä. Näiden lisäsääntelyä tulee jatkossakin tarkastella kriittisesti.

Kokonaisuutena YTP pitää työryhmän raporttia sekä esitettyjä säännösmuutoksia kannatettavana. Jätealan toimijoille myös vapaaehtoiset toimet ovat merkittäviä riskien hallinnassa. Jatkossa pitääkin miettiä, mitkä toimet kuuluvat sääntelyn piiriin, ja mikä voidaan hoitaa vapaaehtoisin toimin.

Kunnioitavasti,

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry

Otto Lehtipuu

toimitusjohtaja